

VLAAMSE BUITENLANDSE WAPENHANDEL IN 2023

De handel in militair materieel vanuit, naar en door Vlaanderen

Diederik Cops

Elk jaar publiceert de Vlaamse Regering gegevens over de vergunde en geweigerde in-, uit- en doorvoer en overbrenging van militaire goederen naar, vanuit en doorheen het Vlaams Gewest. Het Vlaams Vredesinstituut trekt uit de gegevens over 2023 de volgende conclusies:

- De totale Vlaamse uitvoer en overbrenging van defensiegerelateerde goederen en technologieën via individuele vergunningen bedroeg 164,3 miljoen euro. Hoewel dit substantieel minder is dan in 2022 (door twee zeer grote vergunningen gelinkt aan de deelname van Vlaamse bedrijven in het A400M- en het F-35-programma liep de vergunde export toen op tot meer dan 400 miljoen euro), ligt deze waarde in 2023 nog steeds hoger dan in de andere voorafgaande jaren.
- In 2023 werden acht doorvoervergunningen verleend door de Vlaamse Regering. Hoewel dit aantal wat hoger ligt dan de voorgaande jaren, is het nog steeds laag te noemen, gezien de aanwezigheid van grote lucht- en zeehavens op Vlaams grondgebied. De helft van deze vergunningen betrof de doorvoer van militaire goederen vanuit de Verenigde Staten met Oekraïne als eindbestemming.
- De vergunde invoer en overbrenging van vuurwapens naar Vlaanderen bedroeg 13,9 miljoen euro. Deze waardes liggen in dezelfde grootteorde als die van 2022 en 2021.
- De Vlaamse Regering weigerde in 2023 twee uitvoervergunningen. Beide vergunningen betroffen de uitvoer van voertuigonderdelen bestemd voor de defensie-industrie in Israël, met de Marokkaanse strijdmacht als finale eindgebruiker. Deze vergunningen werden geweigerd wegens de betrokkenheid van de Marokkaanse strijdkrachten in een regionaal gewapend conflict en de mogelijkheid dat deze goederen in dat conflict gebruikt konden worden.

Algemene cijfers over de Vlaamse buitenlandse wapenhandel in 2023

De Vlaamse buitenlandse wapenhandel omvat drie soorten transacties: (1) **invoer** of overbrenging van defensiegerelateerde goederen naar het Vlaams Gewest, (2) **uitvoer** of overbrenging vanuit het Vlaams Gewest en (3) **doorvoer** van defensiegerelateerde goederen over het grondgebied van het Vlaams Gewest. Het onderscheid tussen invoer/uitvoer enerzijds en overbrenging anderzijds is het resultaat van Europese regelgeving: invoer/uitvoer verwijst naar transacties naar/vanuit landen buiten de EU; overbrenging heeft betrekking op transacties naar/vanuit andere EU-lidstaten. De afbakening van wat ‘defensiegerelateerde goederen’ zijn, gebeurt op basis van de Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen. Ook ‘ordehandhavingsmateriaal’^a en ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’^b vallen onder dit toepassingsgebied.

Het Wapenhandeldecreet voorziet drie typen vergunningen voor de uitvoer van defensiegerelateerde goederen, elk met eigen voorwaarden. Een **individuele vergunning** geldt voor een specifieke hoeveelheid van een specifiek product of combinatie van producten naar een concrete bestemming of eindgebruiker. Een **globale vergunning** laat een leverancier toe diverse producten te versturen naar een reeks potentiële ontvangers; hij moet dus niet voor elke afzonderlijke transactie een aparte (individuele) vergunning aanvragen. Bij een **algemene vergunning** mogen leveranciers die voldoen aan de voorwaarden vermeld in de algemene vergunning, gepubliceerd door de Vlaamse overheid, zonder voorafgaande toestemming producten versturen naar specifieke

categorieën ontvangers. Voor invoer en doorvoer moet telkens een individuele vergunning worden aangevraagd. Deze individuele vergunningen gelden voor een periode van drie jaar.

Deze nota bevat een analyse van de aard en omvang van de vergunde in-, uit- en doorvoer van defensiegerelateerde goederen vanuit, naar en over het Vlaams Gewest. Hiervoor gebruiken we zowel de gegevens uit de maandverslagen die gepubliceerd worden op de website van de dienst Controle Strategische Goederen als de informatie die beschikbaar is in het jaarlijks verslag Vlaamse buitenlandse wapenhandel dat gepubliceerd wordt door de Vlaamse Regering.

Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen

In totaal verleende de Vlaamse overheid in 2023 **170 nieuwe vergunningen** voor de definitieve uitvoer of overbrenging van militaire goederen vanuit Vlaanderen. Het aantal verleende vergunningen door de Vlaamse overheid is de voorbije jaren geleidelijk toegenomen van 100 vergunningen in 2019 naar 170 vergunningen in 2023. Deze stijging ligt in lijn met de vaststelling dat de meeste Europese en westerse landen sinds enkele jaren steeds meer in defensie investeren, met een groei van de internationale handel in conventionele wapens als logisch gevolg.

De totale waarde van deze **vergunde uitvoer en overbrenging** van militaire producten vanuit Vlaanderen bedroeg in 2023 **164,3 miljoen euro**. Hoewel deze waarde substantieel lager ligt dan in 2022 – toen de vergunde export opliep tot meer dan 400 miljoen euro – ligt deze waarde in 2023

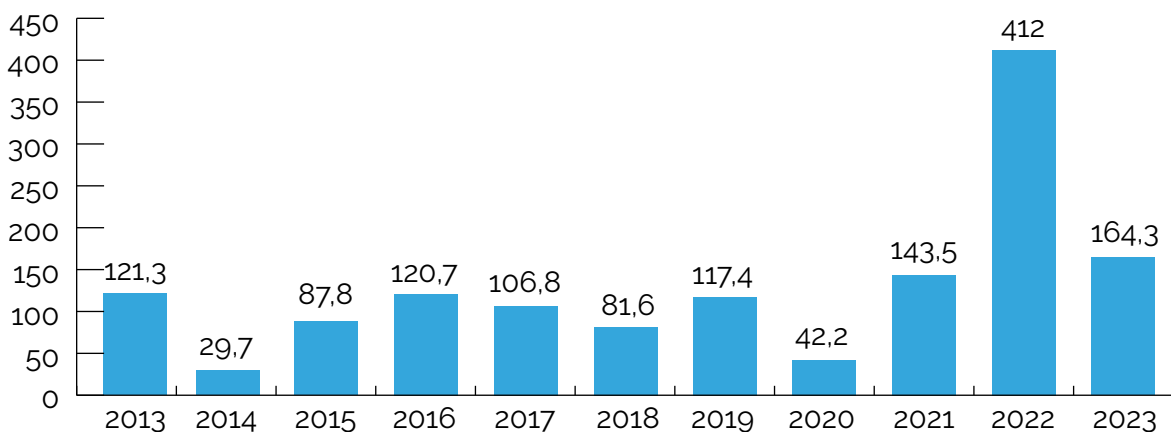
a Bijlage 3 van het Wapenhandelbesluit bevat een lijst van goederen die worden beschouwd als ordehandhavingsmateriaal en waarvoor een uit- of doorvoervergunning noodzakelijk is.

b Deze categorie is een “vangnetcategorie” of “catch-all”-categorie. De categorie is er op gericht controle mogelijk te maken op – zowel materiële als immateriële – goederen die wel als gewelddsmiddelen, onderdelen of toebehoren in een gewapend conflict gebruikt kunnen worden, maar die om de één of de andere reden (nog) niet opgenomen werden in een van de relevante controlijsten.

nog steeds hoger dan in de andere voorafgaande jaren (Figuur 1). Het grote verschil met het vorige jaar is vooral toe te schrijven aan twee zeer omvangrijke vergunningen uit 2022, die in totaal meer dan 300 miljoen euro vertegenwoordigden. Ten eerste ging het toen om een vergunning van meer dan 200 miljoen euro voor de uitvoer van diverse goederen naar het Verenigd Koninkrijk in het kader van het A400M-transportvliegtuigprogramma. Deze vergunning was nodig omdat Vlaamse bedrijven sinds de Brexit niet langer

algemene vergunningen kunnen gebruiken voor transacties met het VK. Aangezien de productie van de A400M nog enige tijd in beslag zal nemen, zal een gelijkaardige vergunning over enkele jaren (na afloop van de vorig jaar verleende vergunning) wellicht opnieuw moeten worden verleend. De tweede grote vergunning in 2022 van 102 miljoen euro betrof een eerste vergunning in het kader van de participatie van Vlaamse/Belgische bedrijven in het F-35-programma.

Figuur 1: Vergunde uitvoer en overbrenging vanuit Vlaanderen via nieuwe individuele vergunningen 2013–2023, in miljoen euro

Vergunde invoer en overbrenging naar Vlaanderen

Naast vergunningen voor de uitvoer van militair materieel leverde de Vlaamse overheid in 2023 **346 vergunningen af voor de invoer en overbrenging** naar het Vlaams Gewest. Voor de invoer naar Vlaanderen geldt enkel een vergunningsplicht voor vuurwapens en munitie, afgewerkte militaire systemen (tanks, gevechtsvliegtuigen, oorlogsschepen,...), vuurgeleidingssystemen en ordehandhavingmateriaal. In realiteit hebben

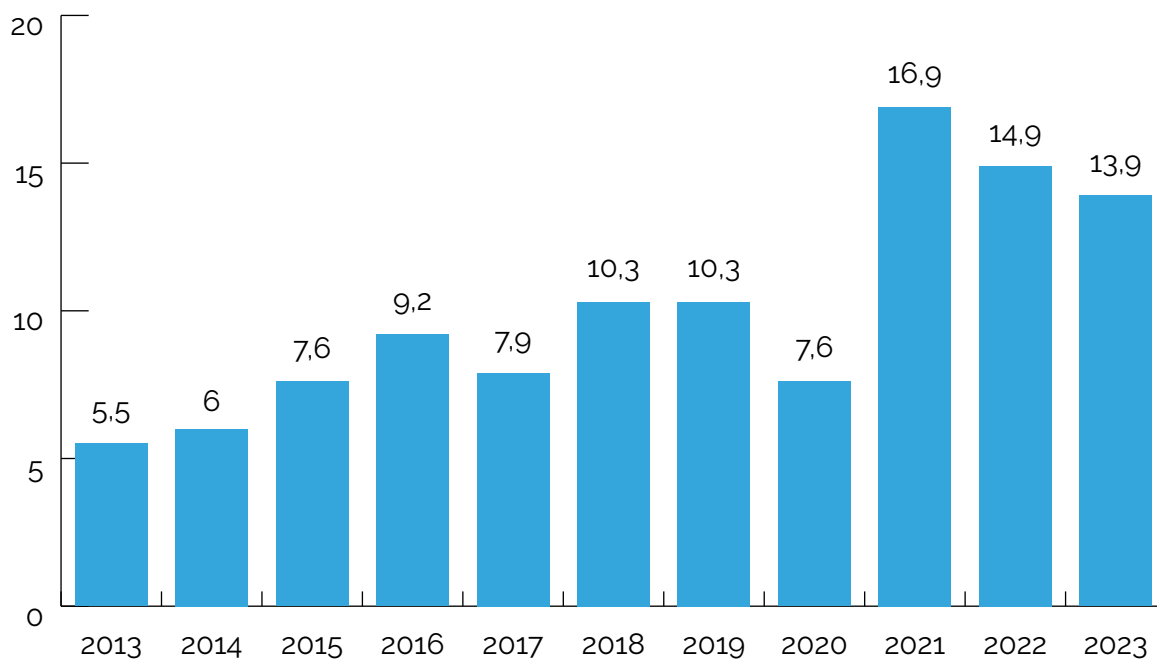
invoervergunningen vooral betrekking op de invoer of overbrenging van (civiele) vuurwapens en munitie.

De vergunde invoer van **munitie** voor vuurwapens bedraagt 24,8 miljoen euro in 2023. Deze waarde schommelt al bijna tien jaar rond dit bedrag. Een belangrijk deel van deze waarde is toe te schrijven aan enkele omvangrijke vergunningen die door wapenhandelaars worden aangevraagd om toestemming te verkrijgen voor een vlotte en flexibele aankoop van munitie in het buitenland. De effectieve waarde van de munitie-invoer in Vlaanderen zal daarom wellicht een stuk lager

liggen. De **vergunde invoer** van vuurwapens bedraagt in 2023 **13,9 miljoen euro** (Figuur 2). Deze waarden liggen in dezelfde grootteorde als die van 2022 en 2021. **Tussen 2013 en 2023 is de**

vergunde invoer en overbrenging van vuurwapens bijna verdrievoudigd, van 5,5 miljoen euro in 2013 tot 13,9 miljoen euro in 2023.

Figuur 2: Vergunde invoer van vuurwapens in Vlaanderen, 2013–2023, in miljoen euro

Vergunde doorvoer doorheen Vlaanderen

Het aantal vergunningen voor doorvoer van defensiegerelateerde goederen bleef, net zoals de voorbije jaren, opnieuw laag, al lag het totale aantal verleende vergunningen in 2023 met **acht vergunningen** wel enigszins hoger dan de voorbije jaren. Tussen 2018 en 2022 schommelde dit aantal vergunningen tussen drie (2020 en 2022) en zes (2018) vergunningen voor de doorvoer van militair materieel via Vlaams grondgebied.

Zoals Tabel 1 aantoont, is dit enigszins hogere aantal vergunningen in 2023 vooral toe te schrijven aan de doorvoer van militaire goederen bestemd voor de Oekraïense strijdkrachten, vooral vanuit

de Verenigde Staten. Daarnaast zijn militaire voertuigen (afkomstig uit Frankrijk en Zweden) via Vlaanderen doorgevoerd naar de Indiase krijgsmacht en munitie vanuit Noorwegen naar de Zuid-Afrikaanse krijgsmacht.

Er vinden via Vlaanderen ook transporten van militair materieel plaats waarvoor geen vergunningsplicht bestaat. Enkel bij ‘overlading’ van de goederen in Vlaanderen geldt in principe een systematische vergunningsplicht. Hierop geldt een vrijstelling als het land van eindgebruik een lidstaat van de Europese Economische Ruimte is, lid is van de NAVO of van het Wassenaar Arrangement, vermeld in het Wapenhandelbesluit. Ook kunnen strijdkrachten van deze lidstaten hun eigen wapens voor eigen gebruik vergunningsvrij

Tabel 1: Door de Vlaamse overheid in 2023 verleende doorvoervergunningen

Herkomst	Bestemming	Eindgebruiker	Type goederen	Waarde (in €)
Verenigde Staten	Oekraïne	Krijgsmacht	Helikopter	6,5 miljoen
Frankrijk	India	Krijgsmacht	Speciaal militair oefenmaterieel	1,25 miljoen
Verenigde Staten	Oekraïne	Krijgsmacht	Voertuigen en onderdelen	20 miljoen
Zweden	India	Krijgsmacht	Voertuigen en onderdelen	1,4 miljoen
Noorwegen	Zuid-Afrika	Krijgsmacht	Munitie	250.000
Japan	Oekraïne	Krijgsmacht	Voertuigen	233.621
Verenigde Staten	Oekraïne	Krijgsmacht	Onderdelen voor gevechtsvliegtuigen	12,96 miljoen
Verenigde Staten	Oekraïne	Krijgsmacht	Aanvalshelikopters	5,25 miljoen

door het Vlaamse Gewest doorvoeren. Als er geen sprake is van 'overlading', is enkel bij een redelijk vermoeden van mogelijk ernstig misbruik (wanneer een lading bestemd is voor embargo-landen, of wanneer er een link gelegd kan worden met het plegen van oorlogsmisdaden) een vergunning nodig, iets wat betrokken partijen zelf moeten melden. In het najaar van 2023 is aan dit laatste aspect – de doorvoer zonder overlading – heel wat aandacht besteed in het Vlaams Parlement. Aanleiding was de vaststelling dat de Israëlische rederij ZIM diverse keren via de Antwerpse haven passeerde met munitie bestemd voor Israël, zonder hiervoor een vergunning aan te vragen.¹

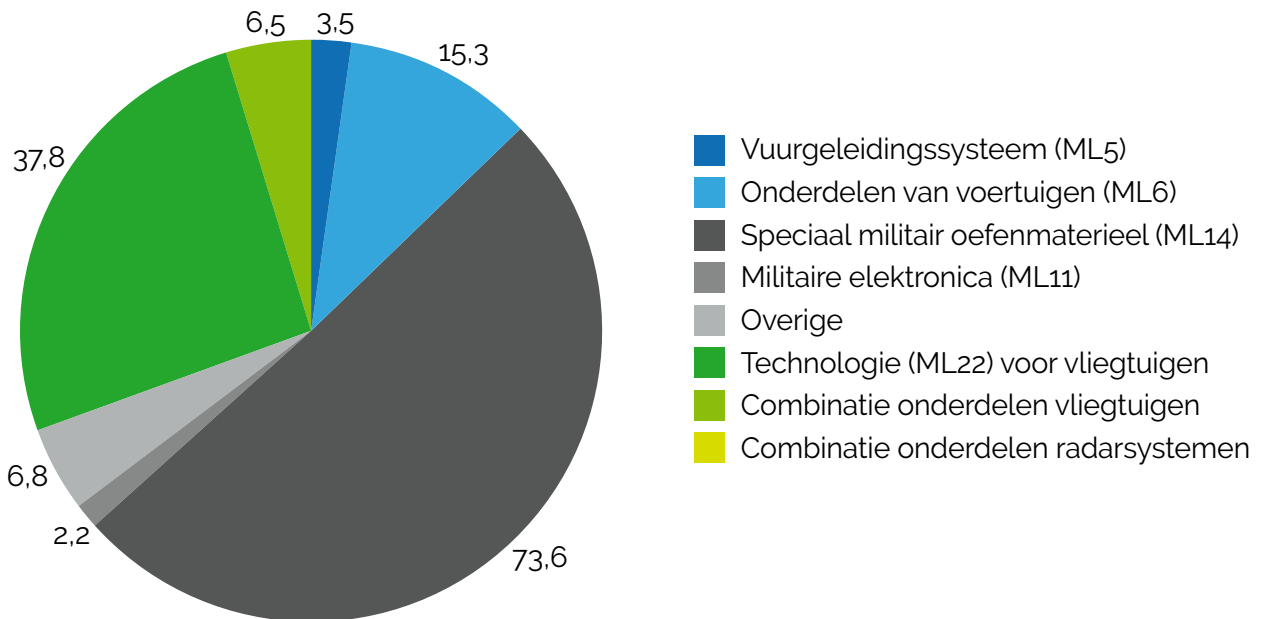
Vlaamse wapenuitvoer in 2023: zelden rechtstreeks naar de eindgebruiker

Speciaal militair oefenmaterieel (ML14) is in 2023 de belangrijkste categorie van uitgevoerde militaire goederen (Figuur 3). Dit type goederen vertegenwoordigt met 74 miljoen euro ongeveer de helft van de totale vergunde waarde van de uitvoer vanuit

Vlaanderen. Twee omvangrijke vergunningen van respectievelijk 48,5 miljoen euro (bestemd voor de Verenigde Staten) en 20 miljoen euro (bestemd voor Duitsland) staan in voor het grootste aandeel van deze waarde. Dit type goederen werd tevens uitgevoerd naar Georgië, Qatar en Taiwan. Daarenboven werd ook een vergunning afgeleverd voor de overbrenging van een combinatie van speciaal militair oefenmaterieel met de bijhorende technologie voor 5,4 miljoen euro. Daarnaast werden ook enkele vergunningen verleend voor de combinatie van vuurgeleidingssystemen (ML5) en militaire elektronica (ML11) met een gezamenlijke waarde van 25 miljoen euro, bestemd voor de Duitse defensie-industrie. Onderdelen van voertuigen (ML6) vormen een andere belangrijke categorie uitgevoerde goederen. Deze typen goederen komen traditioneel voor in de Vlaamse vergunde uitvoer van militair materieel en weerspiegelen de aard van de Vlaamse defensiegerelateerde industrie, die vooral (hoogtechnologische) onderdelen produceert.²

Beide landen – Duitsland en de Verenigde Staten – zijn ook meer algemeen de belangrijkste bestemmingslanden van Vlaamse defensiegerelateerde goederen (Figuur 4). In 2023 is ongeveer 70% van de vergunde uitvoer van militaire

Figuur 3: Aard vergunde definitieve uitvoer en overbrenging in 2023 vanuit Vlaanderen, in miljoen euro

goederen bestemd voor deze twee landen. Deze vaststelling ligt in lijn met eerdere jaren. Naar Duitsland werd in 2023 voor 25 miljoen euro aan speciaal militair oefenmaterieel overgebracht, voor 25 miljoen euro aan vuurgeleidingssystemen (en bijhorende elektronica), en voor 5 miljoen euro aan militaire elektronica. Al deze vergunningen waren bestemd voor de Duitse defensie-industrie. De Verenigde Staten waren, naast het vermelde speciaal militair oefenmaterieel, vooral de bestemming van voertuigonderdelen (8 miljoen euro); de Amerikaanse strijdkrachten waren meestal de eindgebruiker. Ook werd een vergunning verleend voor de uitvoer van vliegtuigonderdelen (1,5 miljoen euro) naar de Amerikaanse defensie-industrie, met de Braziliaanse strijdkrachten als eindgebruiker.

Enigszins opvallend is dat 11% van de vergunde uitvoer in 2023 bestemd is voor Frankrijk. Traditioneel komt dit land, ondanks een zeer uitgebreide defensie-industriële basis, slechts zeer beperkt voor in de Vlaamse vergunde export van defensiegerelateerde goederen. Concreet werden in 2023 verschillende vergunningen afgeleverd voor de overbrenging van vliegtuigen en onder-

delen daarvoor (16 miljoen euro) en van militaire elektronica (2,3 miljoen euro).

Ook naar Oekraïne zijn in 2023 Vlaamse defensiegerelateerde goederen uitgevoerd. Zo zijn voertuigen en onderdelen (300.000 euro), apparatuur ter bescherming tegen biologische en chemische stoffen (1,6 miljoen euro) en helmen (2,7 miljoen) euro rechtstreeks uitgevoerd naar de Oekraïense strijdkrachten. Daarnaast werden enkele vergunningen verleend waarbij Vlaamse goederen via andere landen uiteindelijk bij de Oekraïense strijdkrachten terecht zijn gekomen. Concreet gaat het om voertuigonderdelen via Denemarken (800.000 euro) en via Polen (1 miljoen euro), apparatuur ter bescherming tegen biologische en chemische stoffen (126.000 euro) via Noorwegen en apparatuur voor het hinderen van beeldvormingsapparatuur (21.500 euro) via het Verenigd Koninkrijk.

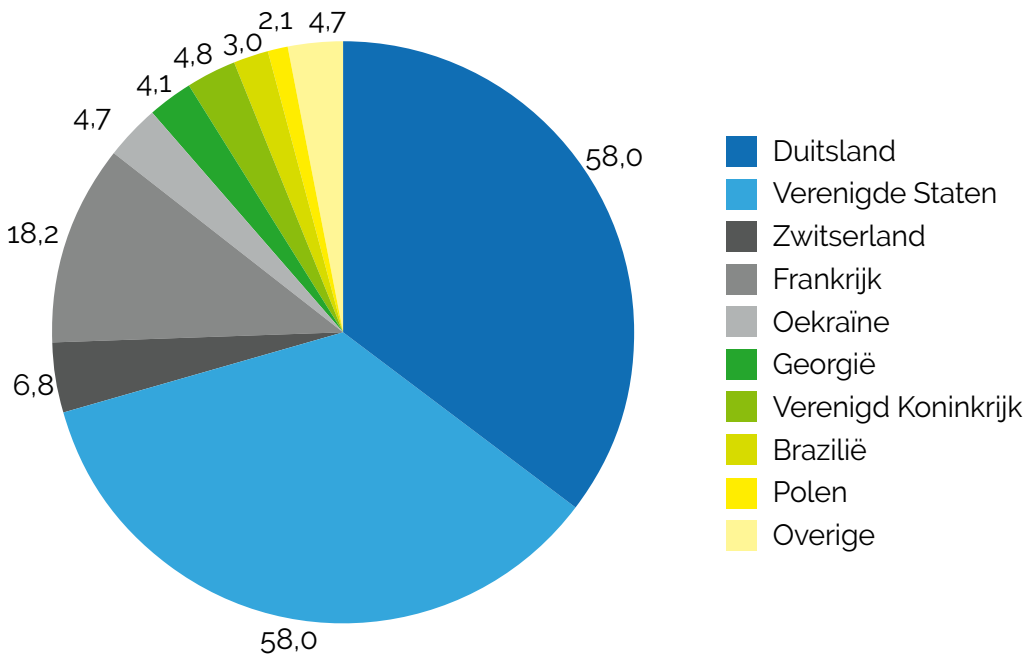
Enkele andere landen die in 2023 Vlaamse defensiegerelateerde goederen ontvingen, zijn Zwitserland - apparatuur en materiaal, 'bekleed of behandeld voor signatuuronderdrukking van herkenningstekens' (6,8 miljoen euro) en het

Verenigd Koninkrijk – voertuigonderdelen (2,1 miljoen euro) en vliegtuigonderdelen (2,5 miljoen euro).

Het grootste deel van de Vlaamse uitvoer bestaat uit hoogtechnologische onderdelen. Dit betekent

dat Vlaamse goederen in eerste instantie vaak naar buitenlandse bedrijven gaan, en pas nadien geleverd worden aan de effectieve militaire eindgebruikers, vaak na integratie in afgewerkte militaire systemen (of zelfs als onderdeel voor onderdelen van afgewerkte militaire goederen).

Figuur 4: Belangrijkste bestemmingslanden van de Vlaamse vergunde wapenuitvoer 2023, in miljoen euro

In 2023 was **ongeveer 80% van de Vlaamse militaire goederen primair bestemd voor de (defensie-) industrie in een ander Europees of westers land.** Een buitenlandse strijdkracht of ordehandhavingsinstantie was slechts in ongeveer 20% van de vergunde export (30 miljoen euro) de directe bestemming en eindgebruiker van de Vlaamse militaire producten. Deze vaststelling bevestigt opnieuw de aard van de Vlaamse defensie-industrie, die vooral onderdelen produceert die in eerste instantie bestemd zijn voor andere defensiebedrijven, die deze onderdelen integreren in (verder) afgewerkte militaire systemen. Voor een bijkomende 17% van de vergunde overbrenging en uitvoer vanuit Vlaanderen die de buitenlandse defensie-industrie als bestemming heeft, is de effectieve eindgebruiker – strijdkracht of overheidsinstantie – gekend op het moment dat de vergunning wordt verleend. Samen betekent

dit in theorie dat voor 63% van de Vlaamse vergunde wapenexport de effectieve eindgebruiker niet gekend zou zijn bij het verlenen van de vergunning. Het is echter belangrijk om er rekening mee te houden dat de hoogte van dit percentage vooral toe te schrijven is aan de omvangrijke vergunning (29% van de totale vergunde uitvoer en overbrenging van militaire producten vanuit Vlaanderen) van 48 miljoen euro voor speciaal militair oefenmaterieel bestemd voor de Verenigde Staten. Hoewel de defensie-industrie wordt vermeld als de laatst gekende eindgebruiker, zijn deze producten in de praktijk bedoeld voor de Amerikaanse strijdkrachten als eindgebruiker.³ In de praktijk betekent dit dus dat het ongekend effectief eindgebruik, waarbij de (defensie-)industrie of een handelaar de laatst gekende eindgebruiker is, beperkt blijft tot ongeveer 30% van de totale vergunde uitvoer en overbrenging in 2023.

Het gebruik van globale en algemene vergunningen

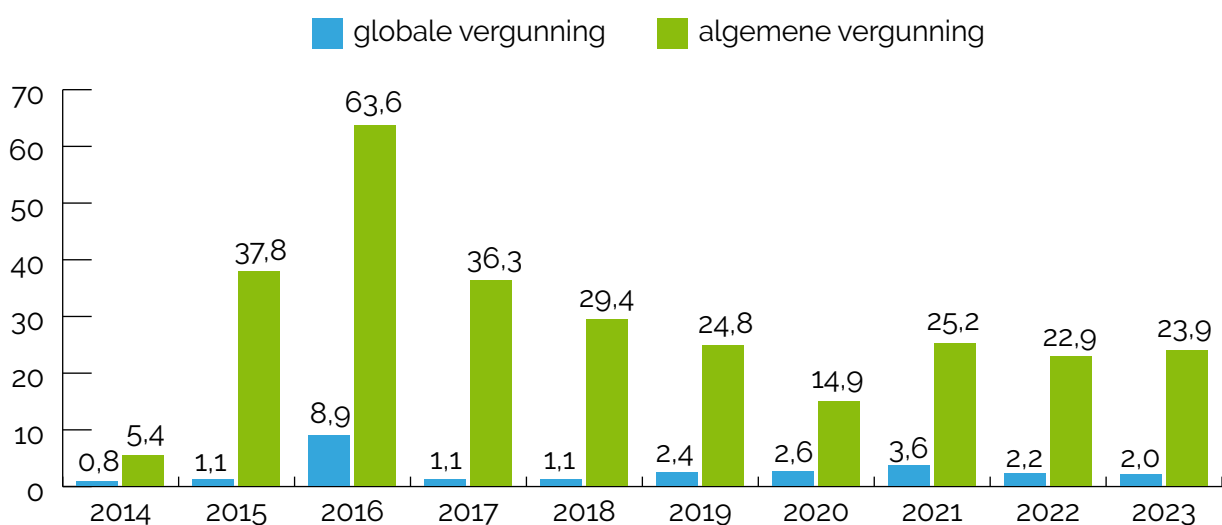
Zoals in de inleiding is vermeld, kunnen Vlaamse bedrijven, naast individuele vergunningen, ook globale en algemene vergunningen gebruiken voor de (intra-EU-) handel in militair materieel. Gebruikers van beide typen vergunningen rapporteren enkel over effectieve transacties die in een bepaald jaar plaatsvonden. De Vlaamse overheid publiceert daarom enkel over de effectief gerealiseerde leveringen via deze globale en algemene vergunningen, terwijl voor de individuele vergunningen de vergunde waarde gerapporteerd wordt. Omdat individuele vergunningen in Vlaanderen drie jaar geldig zijn, kunnen de effectieve leveringen verspreid plaatsvinden over verschillende jaren. De effectieve waardes van de algemene en globale vergunningen kunnen daarom niet zomaar worden samengenomen met de waardes van de vergunde transacties via de individuele vergunningen.

De Vlaamse overheid heeft vijf algemene vergunningen gepubliceerd⁴, waarvan drie algemene

vergunningen voor definitieve transacties: een eerste voor de overbrenging naar andere Europese strijdkrachten, een tweede voor overbrenging naar zogenaamde gecertificeerde bedrijven binnen de EU, en een derde voor overbrengingen in het kader van intergouvernementele samenwerkingsverbanden tussen EU-lidstaten voor de ontwikkeling en productie van militair materieel.^a Via deze algemene vergunningen werden in 2023 militaire goederen ter waarde van 23,9 miljoen euro overgebracht naar bestemmingen binnen de EU. Deze waarde ligt in lijn met die van de voorgaande jaren. Wel enigszins opvallend is dat het grootste gedeelte van deze waarde betrekking heeft op rechtstreekse overbrengingen naar andere Europese strijdkrachten, terwijl het de voorbije jaren vooral ging om overbrengingen in het kader van intergouvernementele samenwerkingsverbanden.

Ook de effectieve transacties binnen de afgeleverde globale vergunningen blijven op hetzelfde (lage) niveau als de voorgaande jaren: in 2023 werden militaire goederen ter waarde van ongeveer 2 miljoen euro overgebracht via dit type vergunningen (Figuur 5).

Figuur 5: Effectief gebruik globale en algemene vergunningen door Vlaamse bedrijven, 2014–2023, in miljoen euro

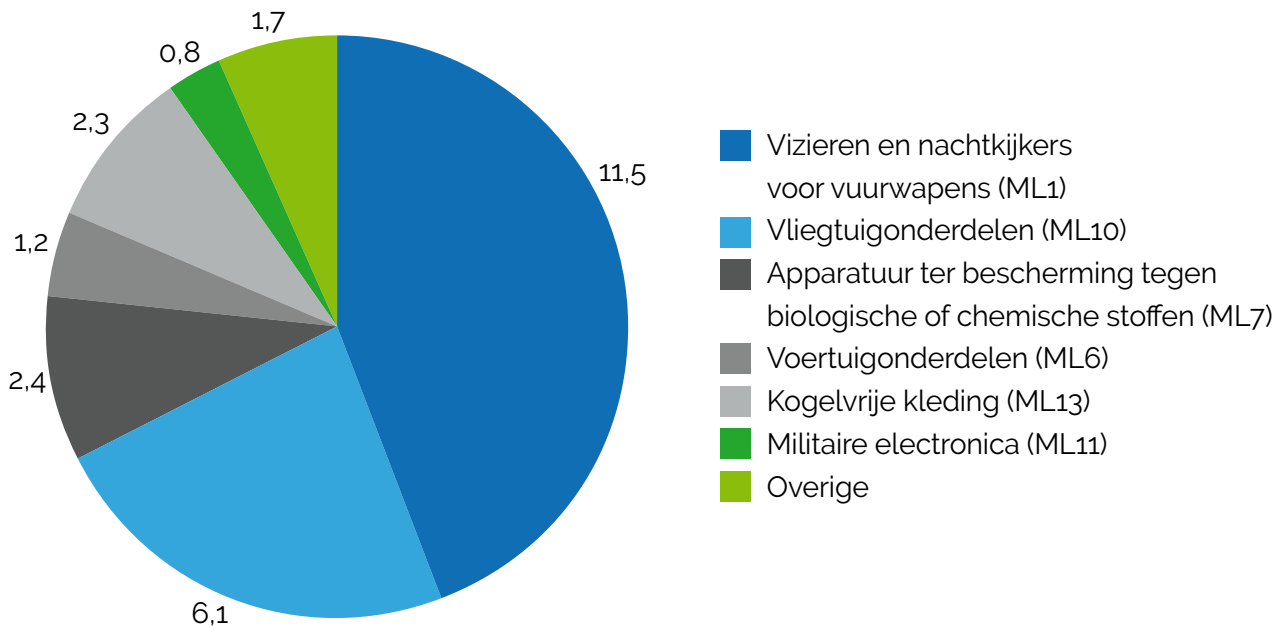

^a Twee Vlaamse algemene vergunningen gelden voor tijdelijke intra-Europese overbrengingen in het kader van demonstraties, deelname aan beurzen, of voor herstellingen en onderhoud. Het tijdelijke karakter betekent dat deze goederen per definitie na verloop van tijd terugkeren naar Vlaanderen. Deze vergunningen worden daarom niet verder geanalyseerd in deze nota.

In de meeste gevallen is de effectieve eindgebruiker van de overgebrachte goederen gekend. Dit is in belangrijke mate toe te schrijven aan het feit dat de grootste waarde gerealiseerd werd via de algemene vergunning voor overbrengingen naar Europese strijdkrachten. Het belangrijke aandeel van vizieren en nachtkijkers voor vuurwapens voor de Franse strijdkrachten in dit type vergunningen is in lijn met de voorgaande jaren:

in 2021 (17,8 miljoen euro) en 2022 (9,2 miljoen euro) vonden gelijkaardige overbrengingen plaats. Daarnaast werden via deze algemene vergunningen diverse typen militaire goederen overgebracht naar de Deense, Franse, Ierse, Letse, Italiaanse en Duitse strijdkrachten. Globale vergunningen worden vooral gebruikt om voertuig- en vliegtuigonderdelen over te brengen.

Figuur 6: Aard militaire goederen definitief overgebracht via globale en algemene vergunningen vanuit het Vlaams Gewest in 2023, in miljoen euro

Two geweigerde uitvoertransacties in 2023

Doorgaans weigert de Vlaamse overheid elk jaar enkele vergunningen voor de overbrenging of uitvoer van militaire goederen vanuit Vlaanderen omdat de transacties volgens de Vlaamse overheid een inbreuk zijn op de beoordelingscriteria in artikelen 26 en 28 van het Wapenhandeldecreet. Deze criteria bevatten overwegingen over het risico dat de uitgevoerde goederen gebruikt worden voor interne repressie, schendingen van

mensenrechten of van het internationaal humanitair recht, ingezet worden in interne of regionale gewapende conflicten of illegaal worden afgevoerd. Bovendien hanteert de Vlaamse overheid enkele algemene beleidslijnen ten aanzien van bepaalde landen, zoals Israël, de landen betrokken in het gewapend conflict in Jemen (zoals Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten), Turkije, Pakistan en China. Concreet gaat het dan meestal om een beslissing om geen enkele uit- of doorvoer naar dat land toe te staan, of alleen onder specifieke voorwaarden.⁵

In 2023 weigerde de Vlaamse overheid twee vergunningen, telkens voor de definitieve uitvoer van militaire goederen. De totale waarde van deze geweigerde uitvoer bedroeg iets meer dan 2,5 miljoen euro. In beide gevallen ging het om uitvoer van infrarood- en warmtebeeldapparatuur in eerste instantie bestemd voor de Israëliëse defensie-industrie, met de Marokkaanse strijdmacht als de uiteindelijke eindgebruiker van de goederen, na integratie in een afgewerkt militair

systeem (Tabel 2). Beide vergunningen werden geweigerd door de Vlaamse overheid omdat werd geoordeeld dat de goederen inzetbaar zijn in een gewapend conflict en dat de Marokkaanse strijdmacht betrokken partij is bij een regionaal gewapend conflict. Deze weigeringen zijn gelijkaardig aan een geweigerde uitvoervergunning in april 2021, toen de uitvoer van voertuigonderdelen via Spanje naar Marokko werd geweigerd omwille van dezelfde redenen.⁶

Tabel 2: Geweigerde vergunningen door de Vlaamse overheid in 2023

Type transactie	Goederen	Land bestemming	Land van eindgebruik	Eindgebruiker	Waarde vergunning
Definitieve uitvoer	Infrarood- en warmtebeeldapparatuur	Israël	Marokko	Krijgsmacht via defensie-industrie	78.750
Definitieve uitvoer	Infrarood- en warmtebeeldapparatuur	Israël	Marokko	Krijgsmacht via defensie-industrie	2.508.750

Daarnaast leverde de Vlaamse Regering in 2023 een **negatief voorlopig advies** af. Een voorlopig advies is een niet-bindend oordeel over de toelaatbaarheid van een bepaalde transactie, en is onder andere bedoeld om bedrijven die intekenen op buitenlandse overheidsopdrachten in staat te stellen een indicatie van uitvoer- of overbren-

gingsmogelijkheden af te geven. Concreet ging het om een mogelijke uitvoer van kogelvrije kleding bestemd voor een ordehandhavinginstantie in de Verenigde Arabische Emiraten met een waarde van 2,29 miljoen euro. De redenen voor het negatieve advies zijn niet vermeld door de Vlaamse Regering.

Eindnoten

- 1 Vraag om uitleg nr. 700 van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de doorvoer van wapens naar Israël, Vlaams parlement, zitting 2023-2024, 12 december 2023, <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/commissies/commissievergaderingen/1784664/verslag/1787382>
- 2 Cops, D. & Viaene, E. (2022), De defensiegerelateerde industrie in Vlaanderen: doorlichting van een sector op scherp. Brussel: Vlaams Vredesinstituut, <https://vlaamsvredesinstituut.eu/wp-content/uploads/2022/06/web-20220621-VVI-Rapport-Defensie-industrie.pdf>
- 3 Cops, D. (2022), Vlaamse buitenlandse wapenhandel in 2021. De handel in militair materieel vanuit, naar en door Vlaanderen. Brussel: Vlaams Vredesinstituut, p. 6.
- 4 Bijlagen 5-9 Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 tot uitvoering van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1022363.html#H1058767>
- 5 <https://www.fdfa.be/nl/vrede-en-veiligheid/controle-strategische-goederen/vlaams-exportcontrolebeleid>
- 6 18de jaarverslag van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de toegekende vrijstellingen en de toegekende en geweigerde vergunningen voor de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie, p. 55.

Vlaams Vredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut werd in 2004 opgericht als paraparlementaire instelling bij het Vlaams Parlement. Het Vredesinstituut staat garant voor het aanleveren van grondige analyses, het informeren en organiseren van het debat, en het aansturen op maatregelen voor het bevorderen van vrede en geweldpreventie.

Auteur

Diederik Cops werkt sinds januari 2016 als senior onderzoeker bij het Vlaams Vredesinstituut. Binnen het onderzoeksdomien "wapens-vrede-geweld" richt hij zich vooral op het aspect van exportcontrole.

Email: diederik.cops@vlaamsparlement.be